השחלים אין בהם משום גילוי. פ"ה קרסי"ן בלע"ז טרוף בכלי ושמוק ויין לו מים נתונים בו וקשין דנסוף נדריס ס"ל לא תיכול מיניהו דטעמינהו מיהת ואין לפרש שחלים דהכא היינו מאכל של גרסין כי הכא דפ"ב (לקמן סו.) דקאמר וכן היו בלפורי עושין נומנים מומן לתוך הגריסין וקורין לומו שחלים דהתם אינו קרוי שחלים עד לאחר נתינת החומץ והכא מיירי קודם נתינת החומץ דלאמרינן (ב) ולא אמרן אלא דלית בהו תלא וי"ל דהכא ודנדרים חד הוא ולפי לפעמים במקרה טועמים נמס כי הכא עובדא דהתם ולכך נהגו בהן בני גולה איסור[ג]: **פי תאנה** אין בו משום גילוי. והא דאמרינן בפ"ק דמולין (דף ט.) (ג) דלא לפוד מנקר בתאנה מושטין שמא במקום נקב נקר ואסור שאני התם דאיכא ריעותא דניקורא:

לא בהמתו ולא בהמת חבירו. אין לדקדק הא בהמתו אמרת[ד] בהמת חבירו מיבעיא דזו ואל"ל זו קתני וליכא הנאה לשנותם יחד: **ומטמא** טומאה חמורה בכזית. ואפי' כ"ה דבעו רביעית פרק המוליח יין (שבת דף עז. ושם) גבי נבלות דקא אמר אף כשטמאו כ"ה לא טמאו אלא כרביעית הואיל ויכול לקרוס ולעמוד על כזית הכא מודו דבני בכזית דהואיל ונאסר מטעם תקרובת מטמא בכזית כמו זבח: **ומטמא** טומאה משקין ברביעי'.

פירוש לטמא אוכלין ומשקין כתורת משקין טומאין שנטמאו בשרץ שאינו מטמא אדם וכלים אלא אוכלין ומשקין ושיעור[ד] קבול טומאה ברביעית לוג ככל טומאת משקין עכ"ל הקוב' משמע מתוך לשונו שאין לפסח יינם טומאה אא"כ קבל טומאה ממקום אחר וקשה דמה חידוש הוא זה לשנות כאן טומאה מן השרץ וכי גרע משאר משקין ומייתא איכא לשנויי אז דאשמועינן דמשום חומרייהו לא מקבלי טומאה בפחות מרביעית ועוד קשיא דמשמע דנשאר משקין בעינן רביעית לקבל טומאה ואדרבה בשאר משקין לא בעינן רביעית כדאמרינן בפ"ק דפסחים (יח:) משקה בית מטבחיא דכן לא אמרו אלא ברביעית דחזו להטביל אחטין ושיעורא אכל בפחות מרביעית טמאים ואפילו לטמא אחרי' לא בעי רביעית כדמשמע נמי התם (דף יד. ושם) גבי לא נמנעו מלגרוף את הבשר כו' דמוקי לה באיכא משקין בהדי בשר דמטמא בשר ממש מכאן ואילך אין בו משום גילוי ואין בו משום יין נסך ונהרדעי אמרי אפי' לבתר תלתא[ו] יומי חיישינן משום גילוי מ"ט זימנין מיקרי שתי ת"ר[ז] אין תוסס אין בו משום גילוי וכמה תסיסתו ג' ימים השחלים אין בהם משום גילוי ובני גולה נהגו בהן איסור ולא אמרן אלא דלית בהו אבל אית בהו חלא מיגרי בהו כותח הבבלי אין בו משום גילוי ובני גולה נהגו בו איסור אמר רב מנשי אי אית ביה נקורי חיישינן אמר רב חייא בר אשי אמר שמואל[ח] מי טיף טיף אין בו משום גילוי אמר רב אשי[ט] והוא דעביד[י] טיף להדי טיף טיף אמר רב חייא בר אשי אמר שמואל הפי תאנה אין בו משום גילוי כמאן כי האי תנא דתניא רבי אליעזר אומר אוכל אדם ענבים ותאנים בלילה ואינו חושש משום שנאמר ישומר פתאים ה' אמר רב ספרא משום ר' יהושע דרומא[יא] שלשה מיני ארם הן של בחור שוקע של בינוני מפעפע ושל זקן צף למימרא דכמה דקשיש כחוש חיליה והתניא[יב] שלשה כל זמן שמזקינין גבורה מתוספת בהן אלו הן דג נחש וחזיר כח אוסופי הוא דקא מוסיף זיהריה קליש של בחור שוקע למאי הלכתא דתניא[יג] חבית[יד] שנתגלה אע"פ ששתו ממנה תשעה ולא מתו לא ישתה ממנה עשירי מעשה היה ששתו ממנו תשעה ולא מתו ושתה עשירי ומת אמר ר' ירמיה זהו שוקע וכן אבטיח שנתגלתה אע"פ שאכלו ממנה ט' בני אדם ולא מתו לא יאכל ממנה עשירי מעשה היה ואכלו ממנה תשעה ולא מתו ואכל עשירי ומת א"ר זהו שוקע[טו] ת"ר[טז] מים שנתגלו הרי זה לא ישפכם ברשות הרבים ולא ירביץ בהן את הבית ולא יגבל בהן את הטיט ולא ישקה מהן לא בהמתו ולא בהמת חבירו ולא ירחץ בהן פניו ידיו ורגליו אחרים אומרים מקום שיש בו סירטא אסור אין סירטא מותר אחרים היינו תנא קמא איכא בינייהו גב היד וגב הרגל ורומני דאפי אמר מר לא ישקה מהן לא בהמתו ולא בהמת חבירו והתניא אבל משקהו לבהמת עצמו כי תניא ההיא לשונרא אי הבי דחבריה נמי דחבריה כחיש דידיה נמי כחיש הדר בריא דחבריה נמי הדר בריא זימנין דבעי לזבונא ומפסיד ליה מיניה א"ר אסי א"ר יוחנן משום ר' יהודה בן בתירא שלשה יינות הן יין נסך[כא] אסור בהנאה[כב] ומטמא טומאה חמורה בכזית סתם

מכאן ואילך אין בו משום גילוי. נתקלקל הרבה ואין בו משום גילוי: **יין תוסס.** יין חדש מגיתו. עד שהוא מתמיד להיות יין קרי ליה תוסס: **השחלים.** קרסו"ן טרוף בכלי ושמוק ויין לו מים נתונין בו: **תלא.** תומן: **מיגרי כהו.** הטומן ממגרה ונלחח בתכן של מחשים ואין שותין בו ממנו: **כותח הבבלי.** חזק הוא כתומן כדמפרש בתלמוד עובדין (פסחים דף מב.) **דיהבו** ביה עיפושי פת ונטיבי לתלבא מיגנ"א בלע"ז: **ניקורי.** כמין מקוס נטיבת הנתח: **טיף טיף.** כלי שתחת חבית שמקבל יין הנוטף: **טיף להדי טיף טיף.** שנטפטף תדיר והטיפים רודפות זו את זו ותכופות והנתח שומע ובורח: **פי תאנה.** כשתולשין אותה נעשה לה פה קטן במקום עוקלה: **שוקע.** לפי שחזק הוא וכבד ושוקע בתוך המשקה לקרקעיתו של כלי: **מפעפע.** בינתיים: **זיהריה.** אדם שלו: **לא ישתה עשירי.** שהאדם שוקע למטה ושתהו וימות: **אבטיח.** מלפפון מלו"ן בלע"ז וגסה היא וכשפותחין אותה לאכול קצת ועומדת מגולה אוכל נחש ממנה והיא רבה והאדם שוקע בה. הלכך שמעינן מדב ספרא טובא דאשון לא ישתה שמא נחש זקן שתה שם ולא האדם למעלה אמצעיים שמא נחש בינוני היה ומפעפע שתו תשעה לא ישתה עשירי שמא בחור היה: **לא ישפכם.** שמא יעבור אדם יחף ויעמוד האדם בין קשרי אצבעותיו וכיון שנכנס מעט ונוקב בבשר שוב אין לו רפואה: **ולא ירבץ.** להשכיב את האפר ואבק שלא יעלה: **סירטא.** סדק שהאדם מתעבב שם ואינו נופל מהר ונוקב הבשר: **היינו מ"ק.** דהא פנים יד ורגל יש שם פתחים וסדקים כמו בין אצבע לאצבע ובתוך הכף יש סדקים והאחון והשפתים: **רומני דאפי.** פומיל"א של פנים אשר אצל העין ואין שם סדק ולאחריה שרי: **כשונרא.** דלא מזיק ליה אדם דשונרא אכיל ליה לחיוא כדאמרינן בערבי פסחים (פסחים דף קיב.): **יין נסך.** שנתנסך לעבודת כוכבים: **טומאה חמורה.** משא ואהל כמה. איתקש תקרובת עבודת כוכבים לטמא[כג]: סתם

שיש סירטא אסור אין סירטא מותר אחרים היינו תנא קמא איכא בינייהו גב היד וגב הרגל ורומני דאפי אמר מר לא ישקה מהן לא בהמתו ולא בהמת חבירו והתניא אבל משקהו לבהמת עצמו כי תניא ההיא לשונרא אי הבי דחבריה נמי דחבריה כחיש דידיה נמי כחיש הדר בריא דחבריה נמי הדר בריא זימנין דבעי לזבונא ומפסיד ליה מיניה א"ר אסי א"ר יוחנן משום ר' יהודה בן בתירא שלשה יינות הן יין נסך אסור בהנאה ומטמא טומאה חמורה בכזית סתם

עין משפט נר מצוה

עג א ב ג ד מי' פי"ח מהלכות רוצח הלכה ח סמג עשין עט טור י"ד סימן קנח:

עד ה ו מי' שם פי"ב הלכה ג סמג שם טור י"ד שם:

עה ז ח מי' שם פי"ח הלכה יד סמג שם טור י"ד שם:

עו ט י מי' שם הלכה טו סמג שם טור שם:

עז כ מי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' ו סמג לאין קמח טור ש"ע י"ד סי' קכג סע"ח:

עח ל מי' פי"ו מהל' מאכלות אסורות ה"ח:

רבינו חננאל

מכאן ואילך תוסס סומחקא הוא אין בו לא משום גילוי ולא משום יין נסך ונהרדעי אמרי אפילו מיכן ואילך משום יין נסך אין בו משום גילוי יש בו דמקרי רשתי: **ת"ר** יין תוסס פי' חדש אין בו משום גילוי וכמה תסיסתו ג' ימים. שחלים בהו דלית בהו חלא אין בהן משום גילוי ובני גולה נהגו בהן איסור ואי אית בהן חלא מיגרי בהו. וכן כותח הבבלי אין בו משום גילוי ובני גולה נהגו בו איסור ואי אית ביה ניקורי חיישינן. משפטף דעביד טיף טיף להדי טיף טיף אין בו משום גילוי. פי תאנה לחה שיש בה לחלוחית אין בו משום גילוי דתניא ר' אליעזר אומר אוכל אדם ענבים ותאנים בלילה ואינו חושש שנאמר שומר פתאים ה': אמר רב ספרא ג' מיני אדם הן של בחור שוקע בחבר שוקע ואם נתגלתה חבית אף על פי ששתו ממנה ט' ולא מתו לא ישתה עשירי מעשה היה ולא מת אלא האחרון וכן באבטיח שנתגלה אכלו ממנה עשרה ולא מת אלא האחרון א"ר ירמיה זהו אדם שוקע של בחור בינוני מפעפע של זקן צף ואע"ג דבכל זמן שמזקינין מוסיפין כח זיהריה מיקלש קליש: **ת"ר** מים שנתגלו הרי זה לא ישפכם להר"ר ולא ירבץ מהן הבית ולא יגבל בהן טיט ולא ישקה מהן בהמה ולא יחתץ מהן פניו ידיו ורגליו אחרים אומרים מקום שיש בו סירטא ב) ביניהן גב היד וגב הרגל ורומני דאפא: **א"ר** יוחנן משום רבי יהודה בן בתירא שלשה יינות הן יין שראהו כי ניסך ממנו אסור בהנאה ומטמא טומאה חמורה

ב) נראה דחסר כאן וא"ל מקום שם בו סירטא אסור אין סירטא מותר ואיכא ביניהן גב היד וכו'.

מסורת הש"ס

א) תוס' ד"ה השחלים וכו' דבסוף נדרים משמע כל"ל ואות ל' נמחק: (ב) באר"ה ולא אמרן אלא. נ"ב עיין בפרק שמונה שרצים דף קי מ"ש התוס' בד"ה אלמי: (ג) ד"ה פי וכו' ראה לעיל. נ"ב נראה דהסיא דלאה לעיל דוקא בניקור שהאיתה שנה מכוסה אבל פי תאנה בתקום עוקלה הליחה שנה מגולה אלכך אין בו משום נגלי: (ד) ד"ה ומטמא וכו' ושיעור לקבל טומאה ברביעית: (ה) באר"ה טהור דמטיריצתה: (ו) באר"ה נזרו אף כל"ל ואות ו' נמחק: (ז) באר"ה ואלא שנאמר דמטמאין: (ח) באר"ה למיקר בעובד כוכבים פחות מכן תשע:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה ומטמא טומאת משקין ברביעית וכו' דאשמעינן דמשום חומרייהו וכו'. נ"ב עיין פי' הר"ש במכשירין פ"ו משנה ז' מ':

לעזי רש"י

קרישורי"ן. שחלים.
מיגנ"א. פי-גבינה, נשיוב החלב.
מלו"ן. אבטיח.
פומיל"א [פומיל"ש]. עצמות הלחיים.

מוסף רש"י

יין תוסס. שהוא טשך בגרון מחמת שהוא מתמיד (סנהדרין ע.) אי: דוחק (תענית ל.). **לא ישפכם.** שלא יעבור עליהם אדם יחף וימנע אדם של נחש בגלגל ע"י מכת לרוב ריחות (ב"מ קפו:). **לא בהמתו.** משום קנת נפשות, שמא יסתנוור אחרי כן (שם).

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה השחלים וכו' דבסוף נדרים משמע כל"ל ואות ל' נמחק: (ב) באר"ה ולא אמרן אלא. נ"ב עיין בפרק שמונה שרצים דף קי מ"ש התוס' בד"ה אלמי: (ג) ד"ה פי וכו' ראה לעיל. נ"ב נראה דהסיא דלאה לעיל דוקא בניקור שהאיתה שנה מכוסה אבל פי תאנה בתקום עוקלה הליחה שנה מגולה אלכך אין בו משום נגלי: (ד) ד"ה ומטמא וכו' ושיעור לקבל טומאה ברביעית: (ה) באר"ה טהור דמטיריצתה: (ו) באר"ה נזרו אף כל"ל ואות ו' נמחק: (ז) באר"ה ואלא שנאמר דמטמאין: (ח) באר"ה למיקר בעובד כוכבים פחות מכן תשע:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה ומטמא טומאת משקין ברביעית וכו' דאשמעינן דמשום חומרייהו וכו'. נ"ב עיין פי' הר"ש במכשירין פ"ו משנה ז' מ':

ב) רש"ל יומי אין בו משום יין נסך משום גילוי איסורין. ג) מנהרדעי ע. [תענית ל. תוספ' מרומות פ"ו הי"ט]. ד) [עפחים לט:]. ה) [גר' ר"י מיטפטף]. ו) ל"ל טיף טיף. רש"ל. ז) שבת עז:. ח) [שנתגלתה. יעב"ץ]. ט) כ"ק קטי: [תוספ' מרומות פ"ז הי"ז]. י) [לקמן לג:]. יא) [וע"ע תוספות שבת קי. ד"ה ולימין]. יב) לא כל"ל.

תורה אור השלם

1. שומר פתאים יי דלותי ולי יהושיע:

תהלים קטו ו

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com